
**Zarząd komisaryczny
w wielkich miastach
II Rzeczypospolitej**
Studium historyczno-prawne

Dissertationes Laudatissimae
Universitas Gedanensis

Jacek Wałdoch

**Zarząd komisaryczny
w wielkich miastach
II Rzeczypospolitej
Studium historyczno-prawne**

**Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020**

Recenzent

dr hab. Andrzej Wrzyszczy, prof. UMCS

Redaktor Wydawnictwa

Michał Staniszewski

Koncepcja graficzna serii

Karolina Johnson

Projekt okładki i stron tytułowych

Łukasz Gwizdała

Skład i łamanie

PRACOWNIA

Publikacja dofinansowana ze środków Prorektora ds. Nauki

Uniwersytetu Gdańskiego oraz Dziekana Wydziału Prawa

i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-078-2

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel.: 58 523 11 37; 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. 58 523 14 49

Rodzicom,
Katarzynie i Markowi

Dla zrozumienia istoty samorządu
i roli jego we współczesnem państwie
należy za punkt wyjścia wziąć niewątpliwą prawdę,
iż administracja państwowa i samorządowa
uzupełniają się wzajemnie.

W. Komarnicki, *Polskie prawo polityczne (geneza i system)*,
Warszawa 1922, s. 357

Spis treści

Wstęp	11
------------------------	-----------

Rozdział I

Samorząd terytorialny w Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1939 . .	21
1. Polska myśl samorządowa w latach 1918–1939	21
2. Założenia organizacyjne polskiego samorządu terytorialnego po 1918 r.	31
2.1. Przed unifikacją	31
2.2. Po unifikacji	46

Rozdział II

Zarząd komisaryczny jako środek nadzoru nad samorządem terytorialnym

1918–1939	54
1. Problem pojęciowy nadzoru w polskiej teorii i praktyce prawa	54
2. Ewolucja podstaw prawnych nadzoru	65
3. Nadzór w opiniach praktyków i teoretyków prawa	72
4. Pojęcie zarządu komisarycznego	77
5. Zarząd komisaryczny w opiniach środowisk prawniczych	83
6. Podstawy prawne ustanowienia zarządu komisarycznego	90
6.1. Ustawodawstwo sprzed 1933 r.	90
6.1.1. Zarząd komisaryczny na obszarze byłego zaboru pruskiego	91
6.1.2. Zarząd komisaryczny na obszarze byłego zaboru austriackiego	96
6.1.3. Zarząd komisaryczny na obszarze byłego Królestwa Polskiego i ziem wcielonych do Cesarstwa Rosyjskiego	105
6.2. Zarząd komisaryczny w ustawodawstwie samorządowym po 1933 r.	107

Rozdział III**Zarząd komisaryczny w praktyce ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej**

w latach 1918–1939	114
1. Warszawa	114
2. Łódź	141
3. Lwów	186
4. Poznań	213
5. Kraków	234
6. Wilno	260
7. Bydgoszcz	275
8. Częstochowa	293
9. Sosnowiec	308
10. Lublin	317
11. Gdynia	334
12. Białystok	384
13. Chorzów i Katowice	405
 Zakończenie	 414
Bibliografia	419
Wykaz skrótów	445
Ilustracje	447